ZBIÓR

UKŁADÓW ZBIOROWYCH PRACY

ROK II Warszawa, dnia 24 maja 1938 r. Nr 28

TREŚĆ:

69.

ZARZĄDZENIE MINISTRA OPIEKI SPOŁECZNEJ

z dnia 14 maja 1938 r.

o zatwierdzeniu orzeczenia Komisji Rozjemczej dla przemysłu pończoszniczego na obszarze miasta Łodzi z dnia 21 kwietnia 1938 r.

Na podstawie art. 3 ust. (2) pkt 2 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 27 października 1933 r. o komisjach rozjemczych do załatwiania zatargów zbiorowych pomiędzy pracodawcami a pracownikami w przemyśle i handlu (Dz. U. R. P. z 1937 r. Nr 39, poz. 313) oraz §§ 43 i 44 rozporządzenia Ministra Opieki Społecznej z dnia 31 maja 1937 r. wydanego w porozumieniu z Ministrem Sprawiedliwości oraz Ministrem Przemysłu i Handlu o wykonaniu rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 27 października 1933 r. o komisjach rozjemczych do załatwiania zatargów zbiorowych pomiędzy pracodawcami a pracownikami w przemyśle i handlu (Dz. U. R. P. Nr 40, poz. 321) zarządzam co następuje:

§ 1.

Zatwierdzam orzeczenie Komisji Rozjemczej, powołanej zarządzeniem Ministra Opieki Społecznej z dnia 30 marca 1938 r. (Zbiór Układów Zbiorowych Pracy Nr 20, poz. 42), wydane w sprawie załatwienia zatargu w przemyśle pończoszniczym na obszarze miasta Łodzi.

Tekst orzeczenia podaje się poniżej.

§ 2.

Zarządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Minister Opieki Społecznej:
(—) *M. Zyndram-Kościałkowski*

1 zał.

Zał. do zarz. M. O. S. z dn. 14.V. 1938 r.

ORZECZENIE.

Komisja Rozjemcza, powołana zarządzeniem Ministra Opieki Społecznej z dnia 30 marca 1938 r. (Zbiór Układów Zbiorowych Pracy Nr 20, poz. 42), na mocy rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 27 października 1933 r. o komisjach rozjemczych do załatwiania zatargów zbiorowych pomiędzy pracodawcami a pracownikami w przemyśle i handlu (Dz. U. R. P. z 1937 r. Nr 39, poz. 313) w celu załatwienia zatargu w przemyśle pończoszniczym na obszarze m. Łodzi, na rozprawie w dniu 12 kwietnia 1938 r. w Urzędzie Wojewódzkim w m. Łodzi oraz na posiedzeniach w dniach 14 i 21 kwietnia 1938 r., w składzie ustalonym zgodnie z §§ 8, 12, 13 i 36 rozporządzenia Ministra Opieki Społecznej z dnia 31 maja 1937 r. (Dz. U. R. P. Nr 40, poz. 321):

Przewodniczący: *Wacław Prenier*, Naczelnik Wydziału Rozjemstwa i Polityki Pracy Ministerstwa Opieki Społecznej,

Członkowie: sędzia *Zygmunt Kasiński*, Przewodniczący Sądu Pracy w Łodzi, jako delegat Ministra Sprawiedliwości,
inż. Aleksander Walczakowski, Radca, jako delegat Ministra Przemysłu i Handlu,

przy uchyleniu się przed rozprawą od udziału w obradach Komisji ławników ze strony pracodawców, a tym samym niewzięciu udziału w obradach ławników ze strony pracowników,

po przeprowadzeniu rozprawy w obecności wezwanych uczestników zatargu:

ze strony pracodawców:

1. Zrzeszenia Przemysłu Pończoszniczego w Państwie Polskim w osobach: *M. Seidenwurma, O. Haua, J. Zylberszpica, P. Marguliesa, A. Kebsza,*

2. Sekcji Pończoszników przy Centralnym Związku Rzemieślników Drobnych Przemysłowców Żydów woj. łódzkiego w osobach: *F. Grossa, I. Szwarca,*

3. Firmy „N. Ejtingon i Ska" w osobie *D. Jasinowskiego,*

ze strony pracowników:

1. Związku Zawodowego Robotników i Robotnic Przemysłu Włókienniczego w Polsce, oddział Pończoszniczo-Dziany, w osobach: *A. Walczaka, W. Jurczaka, J. Strzeleckiej, R. Olaska, H. Hirsza, H. Więckowskiego, H. Prusinowskiej, W. Szubskiego, E. Świątka, J. Zajdego,*

2. Związku Zawodowego Robotników Przemysłu Włókienniczego w Polsce, oddział Kotonowo-Pończoszniczo-Dziany, w osobach: *A. Grabowieckiego, M. Federa, B. Pola, J. Bibela, E. Zatorskiego, S. Bilskiego,*

3. Związku Zawodowego Pracowników Przemysłu Włókienniczego „Praca Polska" w osobach: *L. Bednarczyka, T. Bronka, E. Peszla, E. Piekarskiego, J. Szczepańskiego, J. Nielipowicza, B. Szyllera, S. Jabłońskiego,*

po przeprowadzeniu postępowania dowodowego, zapoznaniu się z przedstawionymi na rozprawie materiałami i stanem faktycznym oraz zbadaniu warunków pracy w przemyśle pończoszniczym,

z w a ż y w s z y:

że wobec dużej rozpiętości zarobków w przemyśle pończoszniczym nie może być zastosowana zasada ogólnej jednolitej podwyżki płac, lecz że wysokość podwyżki winna być uzależniona zarówno od wysokości zarobków dotychczasowych w przemyśle pończoszniczym, jak od poziomu zarobków w ogólnym przemyśle włókienniczym i jedwabniczym,

że Komisja uznaje za uzasadnione, aby płace w oddziałach: gospodarczym, ruchu i warsztatów mechanicznych były przyrównane do norm obowiązujących w przemyśle włókienniczym,

że zasady opłacania postoi ustalone dla przemysłu włókienniczego winny mieć zastosowanie w przemyśle pończoszniczym,

że Komisja Rozjemcza uważa ustalenie podstawowych płac dniówkowych dla poszczególnych kategoryj pracowników w przemyśle pończoszniczym za sprawę pierwszorzędnego znaczenia, lecz wymagającą dokładnego i gruntownego przestudiowania i że sprawa ta winna być uzgodniona przez strony,

bądź też Komisji winny być dostarczone niezbędne materiały umożliwiające wydania decyzji,

że sprawa instytucji delegatów winna znaleźć rozwiązanie analogiczne jak w całym przemyśle włókienniczym,

że sprawy ustalenia stawek jednostkowych dla nowych artykułów winny być uzgadniane przez uczestników w bezpośrednich rokowaniach —

orzeka:

§ 1.

Orzeczenie niniejsze normuje warunki pracy i płacy w zakładach i oddziałach przemysłu pończoszniczego na terenie m. Łodzi.

§ 2.

Płace w dziale kotonowym.

(1) Płace jednostkowe napychaczy stosowane zgodnie z poprzednią umową podwyższa się o 12% (dwanaście procent).

(2) Płace jednostkowe i dzienne sił pomocniczych stosowane zgodnie z poprzednią umową podwyższa się o 8% (osiem procent).

(3) Płace jednostkowe cholewkarzy, stopkarzy i przy maszynach jednolitych pozostają bez zmiany w stosunku do poprzednio obowiązującej umowy.

§ 3.

Płace w dziale maszyn okrągłych.

Stawki jednostkowe i dzienne przy maszynach okrągłych podwyższa się o 8% (osiem procent) w stosunku do poprzednio obowiązującej umowy, z wyjątkiem stawek przy maszynach płaskich (flachrendermaszyny), które pozostają bez zmiany.

§ 4.

Płace w oddziałach: gospodarczym, ruchu i warsztatów mechanicznych.

Płace dla robotników zatrudnionych w oddziałach: gospodarczym, ruchu i warsztatów mechanicznych w przemyśle poń-

czoszniczym obowiązują według norm taryfy płac dla przemysłu włókienniczego zgodnie z orzeczeniem Komisji Rozjemczej z dnia 2 i 3 sierpnia 1937 r. dla przemysłu włókienniczego na obszarze m. st. Warszawy oraz województw: łódzkiego, warszawskiego i kieleckiego (Zbiór Układów Zbiorowych Pracy Nr 9, poz. 46).

§ 5.

Płace sił pomocniczych.

Ustala się dzienną stawkę minimalną dla sił pomocniczych niewykwalifikowanych w wysokości 3 zł (trzy złote).

§ 6.

Opłaty za postoje.

Za postoje z powodu braku przędzy albo zepsucia się maszyny nie z winy pracownika wypłaca się za czas czekania ponad 1 godzinę z rzędu lub 2 godziny tygodniowo odszkodowanie robotnikowi dniówkowemu według normy dniówkowej, a robotnikowi zatrudnionemu przy pracy akordowej w wysokości obliczonej według średniego dziennego zarobku z okresu poprzednich 13 tygodni, zmniejszonego o 20% (dwadzieścia procent).

§ 7.

Robotnicy zatrudnieni w zakładach pracy wymienionych w § 1 niniejszego orzeczenia są uprawnieni do wyboru ze swego grona delegata lub delegatów.

Delegaci pośredniczą pomiędzy robotnikami a administracją zakładów w sprawach lokalnych celem zapobiegania zatargom.

Sprawowanie czynności delegata nie powinno przeszkadzać w normalnej pracy zakładu. Delegaci pracują na ogólnych warunkach dla wszystkich pracowników.

W związku z pełnieniem swych obowiązków delegaci nie mogą być z pracy zwalniani, jak również nie mogą z tego powodu doznawać żadnych utrudnień w ciągu swej pracy w zakładzie.

Zwolnienie z pracy delegata w ogóle, jak również przy redukcjach spowodowanych ograniczeniem produkcji, winno być umotywowane istotną koniecznością. W przypadku całko-

witego unieruchomienia zakładu pracy lub oddziału, redukcja może być przeprowadzona bez ograniczeń. W razie ponownego uruchomienia zakładu pracy lub oddziału, delegat zostaje przyjęty na równi z innymi robotnikami.

§ 8.

Warunki umów indywidualnych o pracę mniej korzystne dla robotników, niż przewiduje orzeczenie niniejsze, ulegają z mocy prawa zastąpieniu przez odpowiednie postanowienia niniejszego orzeczenia, natomiast orzeczenie to nie daje uprawnień do pogarszania istniejących korzystniejszych warunków pracy.

§ 9.

Komisja Rozjemcza zaleca uczestnikom zatargu powołanie Komisji Mieszanej:

a) w celu ustalenia podstawowych stawek dniówkowych w dziale kotonowym i maszyn okrągłych dla wszystkich kategoryj pracowników, przy czym zasadniczo za podstawę przy obliczaniu stawki dniówkowej należy wziąć dotychczasowe zarobki; prace Komisji winny być rozpoczęte najpóźniej do dnia 15 maja 1938 r. i zakończone w terminie do dnia 1 sierpnia 1938 r. W wypadku gdyby w terminie powyższym Komisja Mieszana nie zakończyła swoich prac, winna to usprawiedliwić przed Głównym Inspektorem Pracy, który wyznaczy Komisji nowy prekluzyjny termin wydania decyzji;

b) w celu ustalania płac jednostkowych dla artykułów nie objętych dotychczasową taryfą.

§ 10.

Orzeczenie niniejsze obowiązuje od dnia 28 marca 1938 r. do dnia 31 stycznia 1939 r.

Łódź, dnia 21 kwietnia 1938 r.

Przewodniczący:

(—) *Wacław Prenier*
Naczelnik Wydziału
Ministerstwa Opieki Społecznej

Członkowie:

(—) *Zygmunt Kasiński*
Przewodniczący Sądu Pracy
w Łodzi

(—) *inż. Aleksander Walczakowski*
Radca Ministerstwa Przemysłu i Handlu

70.

OBWIESZCZENIE MINISTERSTWA OPIEKI SPOŁECZNEJ

z dnia 13 maja 1938 r.

o wniosku w sprawie nadania mocy powszechnie obowiązującej dla wszystkich zakładów przemysłowych i handlowych na obszarze miasta Gniezna i powiatu gnieźnieńskiego układowi zbiorowemu pracy z dnia 25 marca 1938 r., z wyłączeniem przemysłów wymienionych w § 2 układu.

Ministerstwo Opieki Społecznej obwieszcza, że Sekretariat Związku Robotników i Rzemieślników Zjednoczenia Zawodowego Polskiego w Gnieźnie zgłosił do Ministerstwa Opieki Społecznej w myśl art. 21 ustawy z dnia 14 kwietnia 1937 r. o układach zbiorowych pracy (Dz. U. R. P. Nr 31, poz. 242) oraz rozporządzenia Ministra Opieki Społecznej z dnia 31 maja 1937 r. (Dz. U. R. P. Nr 40, poz. 316) wniosek o nadanie mocy powszechnie obowiązującej dla wszystkich zakładów przemysłowych i handlowych na obszarze miasta Gniezna i powiatu gnieźnieńskiego układowi zbiorowemu pracy, zawartemu w Gnieźnie w dniu 25 marca 1938 r.

a) po stronie pracodawców przez Związek Pracodawców miasta Gniezna i okolicy Tow. zap. w Gnieźnie,

b) po stronie pracowniczej przez Związek Robotników i Rzemieślników Zjednoczenia Zawodowego Polskiego w Poznaniu, Sekretariat Okręgowy w Gnieźnie — z wyłączeniem przemysłów wymienionych w § 2 układu.

Tekst układu zbiorowego pracy podany jest poniżej.

Sprzeciwy w sprawie nadania powyższemu układowi mocy powszechnie obowiązującej wnosić należy do Ministra Opieki Społecznej za pośrednictwem Inspektora Pracy X Okręgu (Poznań, ul. Dąbrowskiego Nr 35/37) w ciągu dni 14.

Termin 14-dniowy biegnie od daty ogłoszenia niniejszego obwieszczenia.

Za Głównego Inspektora Pracy
i Dyrektora Departamentu

(—) *inż. H. Zagrodzki*
Naczelnik Wydziału

1 zał.

Zał. do obw. M. O. S. z dn. 13 V. 1938 r.

UKŁAD ZBIOROWY PRACY.

Pomiędzy Związkiem Pracodawców miasta Gniezna i okolicy Tow. zap. w Gnieźnie — z jednej strony, a Związkiem Robotników i Rzemieślników Zjednoczenia Zawodowego Polskiego w Poznaniu, Sekretariat Okręgowy w Gnieźnie — z drugiej strony

zawarto następujący układ zbiorowy pracy:

§ 1.

W zakładach przemysłowych i handlowych na obszarze miasta Gniezna i powiatu gnieźnieńskiego, z wyjątkiem zakładów przemysłowych, wyszczególnionych w § 2 niniejszego układu, obowiązują następujące stawki godzinne w złotych:

L. bież.	Kategorie pracowników	Gniezno miasto i okolica do 3 km	W pozostałych miejscowościach powiatu gnieźnieńskiego
1.	Rzemieślnik do 2 lat po wyuczeniu i przepracowaniu	0,50	0,45
2.	Rzemieślnik od 2 do 4 lat po wyuczeniu i przepracowaniu	0,60	0,53
3.	Rzemieślnik ponad 4 lata po wyuczeniu i przepracowaniu	0,75	0,67
4.	Rzemieślnik pod L. b. 2, o ile jest żonaty, otrzymuje płacę jak pod L. b. 3.		
5.	Robotnik przyuczony i maszynowy . .	0,61	0,54
6.	Robotnik od 16 do 18 lat	0,25	0,22
7.	Robotnik od 18 do 21 lat	0,36	0,32
8.	Robotnik ponad 21 lat	0,60	0,53
9.	Robotnica od 16 do 18 lat	0,21	0,19
10.	Robotnica od 18 do 21 lat	0,28	0,24
11.	Robotnica ponad 21 lat	0,35	0,32
12.	Woźnica dokładki tygodniowo	2,50	2,25

Nowo przyjęci pracownicy w okresie 14 dni od rozpoczęcia pracy otrzymują stawki o 10% niższe.

Nie dotyczy to jednak robotników, wyszczególnionych pod L. b. 5 — 11, zatrudnionych przy wszelkich pracach sezonowych, którym od pierwszego dnia pracy należą się pełne powyżej wyszczególnione stawki zarobkowe.

§ 2.

Z pod działania niniejszego układu zbiorowego pracy wyłącza się: przemysł wyrobu i rafinerii cukru, przemysł spirytusowy, przemysł garbarski oraz przemysł budowlany — ostatni tylko w stosunku do robotników wykwalifikowanych, tj. rzemieślników, dla których istnieją odrębne układy zbiorowe pracy.

§ 3.

Płace akordowe i premiowe regulują poszczególne przedsiębiorstwa indywidualnie, przy czym gwarantuje się przy normalnej wydajności pracy co najmniej stawki godzinne.

§ 4.

Płace wyszczególnione w § 1 są płacami minimalnymi. Poszczególnym pracownikom, zależnie od ich zdolności i okresu przepracowanego w danym zakładzie pracy, mogą być płace podwyższone. Natomiast wszelkie umowy indywidualne dla pracowników mniej korzystne od postanowień niniejszego układu zbiorowego pracy są nieważne i ulegają zastąpieniu przez odnośne postanowienia niniejszego układu zbiorowego pracy.

§ 5.

Celem właściwego zastosowania niniejszego układu zbiorowego pracy dzieli się miejscowości całego obwodu na dwie klasy, w myśl którego należą:

do klasy I — Gniezno miasto i okolica do 3 km,

do klasy II — wszystkie pozostałe miejscowości powiatu gnieźnieńskiego.

(Wyszczególnienie stawek dla poszczególnych klas zobacz w § 1).

§ 6.

Niniejszy układ zbiorowy pracy obowiązuje od dnia 4 kwietnia 1938 r. na czas nieokreślony. Strony obowiązuje jednomiesięczny termin wypowiedzenia i to z końcem miesiąca kalendarzowego.

Gniezno, dnia 25 marca 1938 r.

Związek Pracodawców miasta Gniezna i okolicy w Gnieźnie:

(—) *Scholtz*
przewodniczący

(—) *Cz. Margowski*
sekretarz

Sekretariat Związku Robotn. i Rzemieślników Zjednoczenia Zawodow. Polskiego w Gnieźnie:

(—) *St. Brzeziński*
sekretarz Związku

71.

OBWIESZCZENIE
MINISTERSTWA OPIEKI SPOŁECZNEJ

z dnia 13 maja 1938 r.

o wniosku w sprawie nadania mocy powszechnie obowiązującej dla wszystkich właścicieli nieruchomości na obszarze miasta Sosnowca układowi zbiorowemu pracy z dnia 29 września 1937 r.

Ministerstwo Opieki Społecznej obwieszcza, że Związek Robotników-Dozorców Domów, Służby Domowej i Pokrewnych Zawodów w Krakowie, Oddział w Sosnowcu i Związek Zawodowy Dozorców Domowych Z. Z. Z. Oddział Sosnowiec zgłosiły do Ministerstwa Opieki Społecznej w myśl art. 21 ustawy z dnia 14 kwietnia 1937 r. o układach zbiorowych pracy (Dz. U. R. P. Nr 31, poz. 242) oraz rozporządzenia Ministra Opieki Społecznej z dnia 31 maja 1937 r. (Dz. U. R. P. Nr 40, poz. 316) wniosek o nadanie mocy powszechnie obowiązującej dla wszystkich właścicieli nieruchomości na obszarze miasta Sosnowca układowi zbiorowemu pracy, zawartemu w Sosnowcu w dniu 29 września 1937 r.

a) po stronie pracodawców przez Zjednoczone Stowarzyszenie Właścicieli Nieruchomości m. Sosnowca i Związek Właścicieli Domów i Placów m. Sosnowca,

b) po stronie pracowniczej przez Związek Robotników-Dozorców Domów, Służby Domowej i Pokrewnych Zawodów w Polsce z siedzibą w Krakowie, Oddział w Sosnowcu, oraz Związek Zawodowy Dozorców Domowych Zjednoczonych Związków Zawodowych Oddział w Sosnowcu.

Tekst układu zbiorowego pracy podany jest poniżej.

Sprzeciwy w sprawie nadania powyższemu układowi mocy powszechnie obowiązującej wnosić należy do Ministra Opieki Społecznej za pośrednictwem Inspektora Pracy 23 Obwodu (Sosnowiec, ul. Śnieżna Nr 1) w ciągu dni 14.

Termin 14-dniowy biegnie od daty ogłoszenia niniejszego obwieszczenia.

Za Głównego Inspektora Pracy
i Dyrektora Departamentu:

(—) *inż. H. Zagrodzki*
Naczelnik Wydziału

1 zał.

Zał. do obw. M. O. S. z dn. 13.V. 1938 r.

UKŁAD ZBIOROWY PRACY.

Pomiędzy Zjednoczonym Stowarzyszeniem Właścicieli Nieruchomości m. Sosnowca z siedzibą w Sosnowcu, przy ul. Piłsudskiego Nr 16, reprezentowanym przez pp. *Teodora Kucewicza* i *inż. Kazimierza Służałka* oraz Związkiem Właścicieli Domów i Placów m. Sosnowca z siedzibą w Sosnowcu przy ul. Modrzejowskiej Nr 20, reprezentowanym przez pp. *inż. Bronisława Fürstenberga* i *Zelmana Kożucha* — z jednej strony,

a Związkiem Robotników-Dozorców Domów, Służby Domowej i Pokrewnych Zawodów w Polsce z siedzibą w Krakowie, Oddział w Sosnowcu przy ul. Jasnej Nr 26, reprezentowanym przez pp. *Jana Włodarczyka, Piotra Kuśmierza i Jana Kucybałę* oraz Związkiem Zawodowym Dozorców Domowych Zjednoczonych Związków Zawodowych, Oddział w Sosnowcu przy ul. Żytniej Nr 10, reprezentowanym przez pp. *Zygmunta Niwińskiego, Józefa Noszczyka* i *Michała Wyjadłowskiego*

na posiedzeniu odbytym w dniu 29 września 1937 r. w lokalu Inspektoratu Pracy 23/25 Obwodów w Sosnowcu, pod przewodnictwem zastępcy inspektora pracy p. *Karola Rychłowskiego*, zawarty został układ zbiorowy pracy, regulujący warunki pracy i płacy, treści następującej:

Postanowienia ogólne.

§ 1.

Układ niniejszy obowiązuje od dnia 1 października 1937 r. do dnia 1 października 1938 r. i w razie niezapowiedzenia wy-

gaśnięcia układu na trzy miesiące przed terminem obowiązuje automatycznie na rok następny, tj. do dnia 1 października 1939 r. itd. W razie zapowiedzenia wygaśnięcia układu, jedna strona winna o tym zawiadomić drugą stronę, z nadesłaniem odpisu zapowiedzenia wygaśnięcia do Inspektoratu Pracy.

§ 2.

Układ niniejszy dotyczy z jednej strony właścicieli lub posiadaczy nieruchomości, właścicieli lub posiadaczy domów i placów miasta Sosnowca, zwanych w układzie pracodawcami, z drugiej strony zatrudnionych przez nich dozorców domowych.

§ 3.

Niniejszy układ zbiorowy stanowi podstawę przy zawieraniu umów indywidualnych.

Indywidualne umowy pracy, zawierające mniej korzystne warunki dla pracownika, niż przewidziane w niniejszym układzie, są nieważne i ulegają zmianie przez zastąpienie ich warunkami przewidzianymi w niniejszym układzie.

Zawarcie i rozwiązanie umowy o pracę.

§ 4.

Zawarcie stosunku służbowego pomiędzy pracodawcą a dozorcą domowym następuje w drodze zawarcia zwykłej umowy o pracę. Nowoprzyjęty dozorca w okresie jednomiesięcznym próbnym może być zwolniony bez wypowiedzenia.

§ 5.

Rozwiązanie stosunku służbowego może nastąpić przez którąkolwiek ze stron za trzymiesięcznym wypowiedzeniem na koniec kwartału kalendarzowego, z zachowaniem jednak okresu zimowego, tzn. że koniec trzymiesięcznego terminu wypowiedzenia i opuszczenia zajmowanego przez dozorcę mieszkania nie może przypadać na czas od 1 października do 31 marca.

§ 6.

Stosunek służbowy może być rozwiązany niezwłocznie przez pracodawcę w następujących przypadkach:

1) jeżeli dozorca domowy lub mieszkający z nim członek jego rodziny popełnił przestępstwo, które zdolne jest poderwać stosunek lojalności i zaufania między pracodawcą a dozorcą;
2) jeżeli przez niedbalstwo dozorca wyrządził znaczną szkodę domowi lub pracodawcy, albo stale zaniedbuje swe obowiązki i nie przestrzega dotyczących go przepisów sanitarnych;
3) jeżeli dozorca lub mieszkający z nim członek rodziny wobec pracodawcy, rządcy lub lokatorów nieruchomości zachowuje się w sposób znieważający;
4) jeżeli bez zgody właściciela domu przyjmuje do swego mieszkania sublokatorów, z wyjątkiem najbliższych krewnych;
5) jeżeli dozorca utrzymuje dom nierządu lub przetrzymuje prostytutki;
6) w razie uprawiania pijaństwa przez dozorcę domu.

§ 7.

Dozorca domowy może rozwiązać niezwłocznie umowę o pracę z winy pracodawcy w następujących przypadkach:

1) jeżeli pracodawca dopuszcza się czynnych zniewag lub ciężkiej obrazy czci względem dozorcy lub członków jego rodziny;
2) jeżeli pracodawca lub jego krewny usiłuje nakłonić dozorcę lub członków jego rodziny do czynów nieobyczajnych lub przeciwnych prawu;
3) jeżeli pracodawca bezprawnie zatrzymuje dozorcy należną zapłatę, zmniejsza lub pogarsza oddane dozorcy mieszkanie lub narusza inne istotne postanowienia niniejszego układu.

Poza tym dozorca może niezwłocznie rozwiązać umowę z poniższych ważnych przyczyn:

4) jeżeli dozorca bez widocznej szkody dla zdrowia swego nie może pełnić obowiązków;
5) jeżeli dozorca zostaje powołany do służby wojskowej.

W razie niezwłocznego rozwiązania umowy z winy pracodawcy, dozorca zachowuje prawo do wynagrodzenia za okres wypowiedzenia, przewidziany w § 5 układu.

§ 8.

Pracodawca nie może rozwiązać stosunku służbowego z dozorcą domowym przez wypowiedzenie (§ 5 układu) oraz w trybie niezwłocznego rozwiązania umowy (§ 6 układu), jeżeli zalega z wypłatą wynagrodzenia, określonego w § 15 niniejszego układu, za okres czasu dłuższy niż dwa miesiące, licząc — przy niezwłocznym rozwiązaniu umowy — od dnia jej rozwiązania, a przy wypowiedzeniu — od dnia dokonania wypowiedzenia.

Powodem rozwiązania stosunku służbowego przez pracodawcę w trybie wypowiedzenia (§ 5 układu) nie może być fakt upominania się dozorcy o należne mu wynagrodzenie. Domniemywa się, że powodem rozwiązania stosunku służbowego jest fakt upominania się, o ile wypowiedzenie nastąpiło w okresie trzymiesięcznym po upomnieniu o wynagrodzenie.

§ 9.

Przejściowa choroba lub powołanie do wojska na ćwiczenia dozorcy domowego, trwające bez przerwy do 2 miesięcy, nie może być powodem do zwolnienia go ze służby. Płace w czasie choroby lub ćwiczeń wojskowych dozorca otrzymuje tylko w tym przypadku, jeżeli da ze swej strony zastępcę, w przeciwnym razie właściciel domu najmuje sam zastępcę, dozorca zaś traci prawo do pieniężnego wynagrodzenia.

§ 10.

Wypowiedzenie stosunku służbowego (§ 5) oraz niezwłoczne rozwiązanie tegoż stosunku (§ 6 i § 7) — winno nastąpić na piśmie pod rygorem nieważności.

§ 11.

Przy rozwiązaniu stosunku służbowego pracodawca obowiązany jest wydać dozorcy domu świadectwo pracy, stwierdzające rodzaj i czas pracy u danego pracodawcy.

Obowiązki dozorcy domowego.

§ 12.

1) Dozorca jest obowiązany dbać o powierzony sobie w opiekę dom, powinien o wszelkich wiadomych mu uszkodzeniach domu, z których mógłby powstać uczczerbek dla pracodawcy lub innych osób bądź na zdrowiu, bądź na majątku, bezzwłocznie donieść pracodawcy lub jego zastępcy. Powinien możliwie zapobiegać wszelkim uszkodzeniom domu lub jego urządzeń i dopilnować, aby w domu przestrzegano regulaminu domowego, wydanego przez pracodawcę lub powołane władze.

2) Dozorca obowiązany jest wykonywać sumiennie i troskliwie wszystkie rozporządzenia i polecenia wydane przez pracodawcę lub powołanego przez pracodawcę zastępcę, dotyczące obsługi, nadzoru i zarządu domem, tudzież przestrzegać przepisów meldunkowych.

3) Obowiązkiem dozorcy jest czuwanie nad bezpieczeństwem domu i jego mieszkańców i wzywanie w nagłych wypadkach pomocy organów bezpieczeństwa.

4) Dozorca winien dbać o czystość wszystkich części domu dostępnych, a więc: wjazdów, bram, sieni, klatki schodowej, strychu, piwnicy, ustępów i podwórzy.

5) Dozorca winien utrzymywać czystość i porządek na chodniku lub na ulicy przed domem, winien usuwać śnieg, błoto, posypywać chodniki piaskiem i uskuteczniać drobne naprawy, nie wymagające specjalnych kwalifikacyj.

6) W razie epidemii, winien ściśle stosować się do zleceń władz sanitarnych co do utrzymania czystości i porządku lub przeprowadzenia dezynfekcji w domu i ubikacjach pomocniczych.

7) Dozorca winien czuwać nad należytym oświetleniem tych części domu, które w myśl regulaminu mają być oświetlone. Powinien dbać o całość urządzeń wodociągowych, kanalizacyjnych, elektrycznych i dzwonków do bramy.

8) Obowiązkiem dozorcy domu jest również otwieranie bramy w porze zamknięcia tejże.

9) Posługi osobiste lub roboty domowe na rzecz pracodawcy mogą być przedmiotem odrębnej umowy.

10) Wszelkie czynności dozorcy związane z jego stanowiskiem może wykonywać sam dozorca lub członkowie jego rodziny.

§ 13.

Dozorca domowy otrzymuje bezpłatnie mieszkanie o powierzchni i warunkach wymaganych względami sanitarnymi. Mieszkanie to obowiązany jest dozorca utrzymywać w należytym porządku.

Trzymanie inwentarza żywego w mieszkaniu jest niedopuszczalne.

Dla obielenia mieszkania dozorca otrzymuje od pracodawcy wapno dwa razy do roku.

Niezbędny remont mieszkania dozorcy, oprócz drobnych napraw, obowiązany jest uskutecznić pracodawca na swój koszt. Jeżeli w nieruchomości znajduje się instalacja elektryczna, powinna być sieć doprowadzona do mieszkania dozorcy na koszt pracodawcy, a poza tym zainstalowane elektryczne oświetlenie o sile najmniej 25 świec na jedną ubikację.

Dozorca korzysta ze światła elektrycznego bezpłatnie. W nieruchomościach, w których nie ma instalacji elektrycznej, dozorca domu otrzymuje od pracodawcy bezpłatnie lampę naftową i naftę w ilości po 2 litry w miesiącach od 1 kwietnia do 1 października i po 3 litry w pozostałych miesiącach zimowych. Dozorca korzysta z wody i kanalizacji bezpłatnie.

Ubezpieczenie.

§ 14.

Dozorca domowy, o ile nie jest ubezpieczony w ubezpieczalni społecznej z powodu zatrudnienia głównego, winien być ubezpieczony przez pracodawcę jako normalny członek ubezpieczalni społecznej.

Warunki wynagrodzenia.

§ 15.

Za czynności związane ze stanowiskiem dozorcy otrzymuje tenże, oprócz bezpłatnego mieszkania i światła (§ 13 układu), następujące wynagrodzenie płatne miesięcznie z dołu, najpóźniej każdego 6-go bieżącego miesiąca:

przy posesji składającej się

z 10-ciu ubikacyj	miesięcznie	zł	20,00
„ 11— 18 „	„	„	24,00
„ 19— 25 „	„	„	33,00
„ 26— 36 „	„	„	44,00
„ 37— 45 „	„	„	55,00
„ 46— 54 „	„	„	67,00
„ 55— 65 „	„	„	75,00
„ 66— 75 „	„	„	90,00
„ 76—100 „	„	„	115,00
„ 101—120 „	„	„	130,00
„ 121—150 „	„	„	140,00
z powyżej 150 „	„	„	150,00

O ile w nieruchomości składającej się z 11—36 ubikacyj znajdują się I-go rzędu cukiernie, restauracje, hotele, hurtowe składy, hale targowe oraz zakład fabryczny lub rzemieślniczy, zatrudniający co najmniej 30 robotników, dozorca otrzymuje wynagrodzenie w wysokości 50 zł miesięcznie.

O ile takie przedsiębiorstwa znajdują się w posesji, składającej się z 37 lub więcej ubikacyj, wtedy wynagrodzenie dozorcy wynosi co najmniej zł 100 miesięcznie.

Za ubikację uważa się pokoje mieszkalne i kuchnie, pokoje handlowe, oddzielne składy w suterenach lub na parterze, stajnie zajęte oraz stragany wynajęte poszczególnym kupcom w halach targowych. Ubikacyj, o ile są nieużytkowane dłużej niż przez 2 miesiące, nie bierze się pod uwagę przy ustalaniu wynagrodzenia.

Dozorcy winni otrzymać od pracodawcy książeczki obrachunkowe, do których winna być wpisana wysokość wynagrodzenia, jako też każdorazowe wypłaty pensji i zaliczek; wszelkie zrzeczenia się wynagrodzenia za czas ubiegły winny być również wpisywane do książeczki obrachunkowej.

§ 16.

Dozorcom domowym przysługuje prawo do płatnego 8-dniowego urlopu, o ile praca trwa bez przerwy jeden rok w danej posesji, i 15-dniowego, o ile praca ta trwała bez przerwy 3 lata.

§ 17.

Otrzymywanie przez dozorców za otwarcie bramy wynagrodzenia od osób trzecich, jako zależne od dobrej woli tych osób (lokatorów), bądź też od osobistego porozumienia się dozorcy z lokatorem — pozostaje bez wpływu na wysokość

wynagrodzenia za pracę, otrzymywanego przez dozorcę od pracodawcy.

§ 18.

Pracodawca obowiązany jest dać przyrządy dozorcy domowemu do użytku bezpłatnie, jak również sprzęty i naczynia do czyszczenia, utrzymania porządku i oświetlenia domu.

Pomienione rzeczy dozorca winien jest szanować i utrzymywać w należytym porządku, zużyte wymieniać na nowe, a w razie opuszczenia stanowiska oddać w porządku pracodawcy lub administratorowi wraz z mieszkaniem, które zajmował jako dozorca domowy.

Przedstawiciele Zjednoczonego Stowarzyszenia Właścicieli Nieruchomości m. Sosnowca:

(—) T. Kucewicz
(—) inż. K. Służałek

Związek Właścicieli Domów i Placów m. Sosnowca:

(—) inż. Br. Fürstenberg
(—) Z. Kożuch

Związek Robotników-Dozorców Domów, Służby Domowej i Pokr. Zaw. w Polsce Oddział w Sosnowcu:

(—) J. Kucybała
(—) J. Włodarczyk
(—) P. Kuśmierz

Związek Zawodowy Dozorców Domowych Zjednoczonych Związków Zawodowych Oddział w Sosnowcu:

(—) Niwiński
(—) J. Noszczyk
(—) M. Wyjadłowski

Układ zawarto w obecności:

(—) K. Rychłowski
obwodowy inspektor pracy

Rejestruję:
dnia 14.X. 1937 r.
Nr rej. I/39-7 — 25/1-7.

(—) K. Rychłowski
obwodowy inspektor pracy

TŁOCZONO Z POLECENIA MINISTRA OPIEKI SPOŁECZNEJ

ZAMÓWIENIA I WPŁATY NALEŻY KIEROWAĆ POD ADRESEM MINISTERSTWA OPIEKI SPOŁECZNEJ, WARSZAWA UL. DŁUGA 38/40

Drukarnia Państwowa Nr 98727. 12.V.1938. 800.

Prenumerata roczna 20 zł. Cena niniejszego numeru 50 gr.